

Posudek na diplomovou práci Silvie Brandejsové

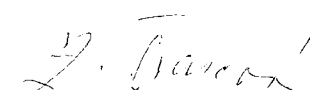
Rakugo

Silvie Brandejsová zúročuje ve své diplomové práci jednak osobní zkušenost nabytou při zkoumání lidového vypravěčství „rakugo“, s jehož současnou podobou v podmínkách hlavního města Tokia se měla možnost seznámit během studijní stáže v Japonsku, jednak poznatky načerpané z japonsky, anglicky a česky psaných pramenů. Japonské tituly typu „Paměti mistrů rakugo“ (Sekijama Kazuo) cituje ve vlastních překladech především v 2. kapitole (Historický vývoj rakuga) a nabízí tak nové poznatky obohacující česky psanou literaturu o kořenech, tradicích a vývoji japonské lidové slovesnosti. Zařazení „historického vývoje“ jako v pořadí 2. kapitoly může vyvolávat otázku, proč nebyla tato poučná, pečlivě zpracovaná kapitola zařazena jako první před kapitolu pojednávající o rakugo jako o „lidovém vypravěčství na pokraji kultury“. Diplomantka však volila pro čtenáře zajímavější rozvržení svého textu (70 str.), kdy je slovesný žánr „lidové vypravěčství“ nejprve prezentován ve svém současném přirozeném prostředí divadel *joze*, v barvitosti příběhů, ve střídání jazykových variet a samozřejmě v popisu vypravěčova hlasového a mimického mistrovství. Čtenář poté přistupuje ke druhé kapitole s již relativně přesnou představou jak o samotném žánru rakugo, tak i o konkrétních představeních lidových vypravěčů. Diplomantka pak sleduje vývoj lidového vypravěčství od jeho počátků na začátku 17. století přes období po druhé světové válce, kdy dochází k oživení tohoto žánru, až do začátku 21. století, kdy se zájem o rakugo jeví jako stabilizovaný z hlediska počtu zájemců o tradiční japonskou kulturu obecně a rakugo zvláště. I z důvodu přetrvávajícího zájmu o lidové vypravěčství přidává diplomantka 3. kapitolu – Rakugo v životě současných Japonců (zpracování sondy) – která je předmětem oponentury Dr. Kollmannové.

Shora zmíněné citace z japonských pramenů jsou přínosem pro české prostředí také v tom smyslu, že ozřejmují japonské chápání lidového vypravěčství jako svěbytného slovesného svědectví o „povaze a podstatě lidství“ (Janagija, ss. 10–11). Smích, výsměch, ironie atp. jsou příznaky pouze jednoho typu v rámci žánru rakugo, jak vyplývá z autorčina Dělení příběhů v první kapitole (1.2.2.). Překlad současného příběhu „Ať žijí manželé“ v příloze této diplomové práce je nicméně důkazem, že spojení rakuga s humorem je velmi těsné. Zajímavá je otázka, zda a do jaké míry je tento žánr odvozující svůj původ od buddhistických kázání uvízlý v didaktické dimenzi, nakolik je poznamenaný mentorstvím a zda tento aspekt reflektuje, ať už s humorem nebo vážně.

Ve své diplomové práci Silvie Brandejsově dostala formálním i obsahovým nárokům kladeným na závěrečnou magisterskou práci. Práci lze označit za přínosnou v rámci přesahujícím oblast japonských studií. Z uvedených důvodů doporučuji tuto práci k obhajobě a navrhuji hodnotit ji stupněm **v ý b o r n ě**.

23. května 2007


Zdenka Švarcová